

Politieke polygamie

Mag ik me even voorstellen? Sjoera Dikkers, dubbellid. Ik ben lid van de Partij van de Arbeid én van GroenLinks. De PvdA voerde dit voorjaar discussie over de rechtmatigheid van deze status tijdens verschillende partijbijeenvakkingen. Terwijl onze voorman Wouter Bos filosofeert over een minder partijen stelsel, bestendigt de PvdA de Sociaal Democratische zuil door zich te weer te stellen tegen het dubbellidmaatschap.

Ik was erg benieuwd wat andere politieke partijen van een dubbellidmaatschap vonden. SP-er kan ik als PvdA-lid niet worden, maar voor de rest kan ik in mijn eentje een mooie regenboogcoalitie vormen. Een rondje langs een paar partijen geeft steeds hetzelfde beeld: dubbellid? geen probleem (GroenLinks, vvd, CDA) mits er geen publieke functie wordt vervuld. Het CDA heeft in dat geval een leuk alternatief voor het lidmaatschap: donateur worden. De vvd wilde mij zelfs graag als lid verwelkomen. Maar ook al vervul je een gekozen functie, dan nog heeft geen van de partijen protocol voor het royeren van leden. De SP heeft nog ouderwets statuten die meegezonden worden als je lid wordt. In die statuten staat dat een lidmaatschap van de SP niet verenigbaar is met het lidmaatschap van een andere politieke partij. Dat disqualificeert de SP meteen als open partij, lijkt me. Laat de PvdA dat voorbeeld zeker niet volgen.

4 Ik ben lid van twee partijen omdat ik me tot beide partijen aangetrokken voel. En zover ligt het gedachtegoed van die twee nu ook weer niet uit elkaar. Ik ben lid van GroenLinks vanwege de felle oppositie en de goede linkse alternatieven. Ik ben lid van de PvdA vanwege het lef regeringsverantwoordelijkheid te dragen, vanwege de lange geschiedenis van Internationale Solidariteit, vanwege mensen als Jan Pronk en Bert Koenders. Ik hoor bij links, daar voel ik me thuis, in welk clubverband dat plaats vindt is voor mij minder van belang.

Voor mij is het lidmaatschap van een politieke partij te vergelijken met het lidmaatschap van een ontwikkelingsorganisatie of een milieclub. Het zou mij bijzonder storen wanneer Greenpeace mij zou vragen te kiezen: óf Greenpeace óf Milieudefensie. Ik zou graag mijn steun aan beide clubs verlenen en — als ik het zou kunnen — meedoen met zowel de klimploegen tegen de walvisvaart als die voor vergroening van de Nederlandse agrarische sector.

Mensen die wel de moeite nemen politiek actief te zijn moet je koesteren. Ik kan me voorstellen dat je mensen in een gekozen ambt vraagt zich te onthouden van lidmaatschap van een andere partij, maar het is voor mij geen halszaak. Ik heb respect voor de 'Partijtjagers', mensen die zich vereenzelvigen met de partij, daar moet je als partij zuinig op zijn. Ik ben geen partijtjager, maar ik ben wél loyaal. Mijn loyaliteit blijkt uit mijn actieve betrokkenheid bij verschillende discussies. Laat me dan niet mijn loyaliteit bewijzen door mij politieke monogamie op te leggen.

SJOERA DIKKERS

Directeur Evert Vermeer Stichting

Met en weten

In de opvatting van de sociaal-democratie moet ieder kind, ongeacht zijn of haar afkomst, de mogelijkheden hebben zijn of haar talenten te ontplooiën. De PvdA heeft zich ook altijd ingezet om dat ideaal te verwezenlijken. De leerplicht, studiebeurzen, de vorming van brede scholengemeenschappen, het stond allemaal in dienst van het creëren van gelijke kansen. Zelf heb ik het nooit zo opgehad met grote scholengemeenschappen, maar er zat in ieder geval een gedachte achter: op een school waar verschillende vormen van onderwijs worden aangeboden zou het voor kinderen gemakkelijker zijn om door te stromen naar een hoger type onderwijs. Bovendien

INTERVENTIE

werd de selectie uitgesteld; dat zou vooral de laatbloeiers ten goede komen.

Inmiddels moeten ook scholengemeenschappen verantwoording afleggen over hun resultaten. In het voortgezet onderwijs bestaat het 'product' uit geslaagde eindexamenkandidaten. Scholen met een hoog slagingspercentage, weinig zittenblijvers en een lage uitval scoren het best. Het is echter de vraag of die scores ook inzicht verschaffen in de inspanning die een school zich getroost heeft.

Iedereen die wordt afgerekend op resultaten zal proberen te selecteren 'aan de poort': je probeert die klanten binnen te halen waarmee je het minste risico loopt. Dat geldt voor scholen net zo goed als voor werkgevers. Iedere school zal bij de aanname van leerlingen kijken naar de kansen die een kind heeft om, zonder doublures, in één keer het eindexamen te halen. Dat bepaalt tot op grote hoogte de beoordeling van de school. Het kan dan verleidelijk zijn de veiligste weg te kiezen. Een potentiële vwo-leerling waarover twijfel bestaat kan op een scholengemeenschap ook worden verwezen naar de havo. Daarmee loopt de school het minste risico. Er zijn signalen dat dit gedrag voorkomt. Als dit juist is zou het afrekenen op resultaten in het onderwijs een bizar effect hebben: scholen die zijn opgericht om kinderen hun talenten optimaal te laten ontplooiën worden gestimuleerd om een neerwaartse doorstroming te bevorderen.

Wat mij betreft zijn de idealen van de PvdA helemaal niet zo onduidelijk. Het creëren van gelijke kansen lijkt mij tenminste ook anno 2003 een ideaal waar je je als sociaal-democraat niet voor hoeft te schamen. Het probleem zit hem veel meer in de manier waarop we daar invulling aan geven. Natuurlijk moeten scholen verantwoording afleggen, maar in het onderwijs zijn meetbare producten geen maatstaf voor de resultaten die een school behaalt. Dat ligt ingewikkelder. Als we daar toch aan vasthouden stimuleren we scholen niet tot een grotere inzet, maar juist tot risico-mijdend gedrag. Dat kan voor een individuele school voordelig zijn, maar voor het onderwijs als geheel is het funest. Het doet geen recht aan de motivatie van leerkrachten om in het onderwijs te willen werken. Veel leerkrachten stellen er een eer in om 'uit een kind te halen wat er in

zit'. Dat vraagt soms extra aandacht en extra tijd, maar als de inspanning vruchten afwerpt geeft het ook bevrediging. Het treft bovendien met name kwetsbare leerlingen: leerlingen die met een achterstand aan het onderwijs beginnen en leerlingen die misschien niet uitzonderlijk getalenteerd zijn, maar dat compenseren met een grote inzet.

Als het afrekenen op resultaten ertoe leidt dat die leerlingen niet meer aan de bak komen wil dat niet zeggen dat het ideaal van gelijke kansen achterhaald is, maar dat er iets grondig mis is met wat we meten.

MARIJKE LINTHORST

Redacteur S&D en Eerste Kamerlid PvdA

Gaat Nederland de OVSE redden?

Het Westen ligt niet wakker van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa. Op zich hoeft dat niet erg te zijn. Wat wèl erg is, is dat de OVSE op haar beurt ook niet wakker ligt van het Westen. Ooit opgericht om via samenwerking tussen beide kanten van het IJzeren Gordijn veiligheid en stabiliteit te brengen, kreeg de OVSE vooral waarde omdat op weinig andere plekken de twee grootmachten, de VS en de Sovjetunie, met elkaar in dialoog waren. Helaas werd ondanks die omstandigheden de organisatie al gauw het wijzende vingertje van het Westen. Bijna alle activiteiten, waaronder verkiezingswaarnemingen, veldmissies en projecten vonden en vinden nog steeds plaats in de lidstaten 'achter Wenen'. Maar de OVSE kan het zich niet langer veroorloven om zich louter te richten op de landen die tijdens de Koude Oorlog tegenover het Westen stonden.

Allereerst zien we nu al dat, door haar werkzaamheden en haar kritiek eenzijdig te concentreren op onder andere Rusland, de Kaukasus en Centraal Azië, zowel de geloofwaardigheid als de effectiviteit van de OVSE zichtbaar aan het afnemen is. De kans dat landen waar nog veel mis is met de vrij-